

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญ

ปัญหาสำคัญที่ถูกหยิบยกมาอภิปรายมากที่สุดในสังคมปัจจุบันคือ ปัญหาทางจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นสังคมกลุ่มใด พฤติกรรมของบุคคลในสังคมส่วนใหญ่ต่างมิได้เป็นไปตามที่สังคมนั้น ๆ พึงประสงค์ แม้ว่าแต่ละแห่งต่างพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ในวัฒนธรรมเช่นเดียวกันอย่างไรก็ตาม แต่ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์มีมากกว่า ความมีเดมอดในทางจริยธรรมจึงเกิดขึ้น ทำให้มนุษย์มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเดือดร้อน สับสน วุ่นวาย ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันได้ว่ามนุษย์ทั้งหลายที่มีวิชาการ ความรู้ ความสามารถสูงสูงเพียงใดก็ตามต้องมีคุณธรรม หรือความล้านิภัยในจริยธรรมควบคู่กันไปด้วยตลอดเวลา (สมพงษ์ พนิจการ 2530 : 71)

เรื่องของคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัษณกิจสิ่น นับว่ามีบทบาทสำคัญมากต่อการพัฒนาภาคใต้ ตลอดจนการพัฒนาประเทศไทย การจัดการศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัษณกิจสิ่น (วิทยาลัษณครุภัณฑ์) ในปัจจุบันมิได้จัดเฉพาะสาขาวิชาการศึกษาเหมือนสมัยก่อนที่ผลิตนักศึกษาออกไปเป็นครูเท่านั้น แต่ยังผลิตสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น เทคโนโลยีการยาง พืชศาสตร์ การจัดการที่ว่าไป การพัฒนาชุมชน เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ฯลฯ ในการจัดหลักสูตรให้นักศึกษาเหล่านี้ โดยเฉพาะรายวิชาพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาการศึกษาหรือสาขาวิชาการอื่นต่างก็เรียนเหมือนกัน โดยเฉพาะในรายวิชาพื้นฐานหลักสูตร ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ 3 ข้อ ในข้อที่ 2 ระบุว่า ให้ผู้เรียนเข้าใจในคุณค่าของสังคมและความดี ความงามที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของชาติ (วิทยาลัษณครุภัณฑ์ : 112) ส่วนรายวิชาที่ศึกษาต่างกันคือวิชาเฉพาะด้านหรือวิชาเอกเท่านั้น หากพิจารณาดูจะมุ่งหมาย ในข้อที่ 2 จะเห็นได้ว่าหลักสูตรมุ่งปลูกฝังทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เรื่องของคุณธรรม จริยธรรมนี้ จะเห็นว่ามีมากน้อยแค่ไหน นักศึกษาไม่น่าจะปฏิบัติได้หมด แต่

ความจริงแล้วคุณธรรมต่าง ๆ มีความเกี่ยวเนื่องกันในทางปฏิบัติ ก่อให้คือปฏิบัติคุณธรรมข้อหนึ่งก็จะส่งผลไปยังข้ออื่น ๆ ด้วย (สมเด็จพระลัง麻辣 2530 : 6) จริยธรรมเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และต้องอาศัยระบบต่าง ๆ ในสังคมมาเกี่ยวข้อง เพราะทุกอย่างในสังคมล้วนแล้วแต่เป็นตัวสอนได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม การพัฒนาจริยธรรมจึงถือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย มิใช่เป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาฝ่ายเดียว หากพิจารณาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔ (สำนักนายกรัฐมนตรี ม.ป.พ. : คำนำ) ข้อที่ ๕ ระบุว่า การพัฒนาคุณภาพคนเพื่อให้พัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า มีความสงบสุข เกิดความเป็นธรรมสอดคล้องและสนับสนุนการพัฒนาประเทศส่วนรวม พร้อม ๆ กับการสร้างไวรช์ส์เอกลักษณ์ของชาติ วัฒนธรรมและค่านิยมอันดี ยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของคน

หากยกย่องกลับไปพิจารณาบทสรุปจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ในด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาがらสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙ : ๓) ได้สรุปไว้ว่า ด้านสังคม จริยธรรมและวัฒนธรรม เด็กและเยาวชน ไม่ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของคุณธรรม และจริยธรรมที่มีต่อชีวิตของตนเองและต่อผู้อื่น เพราะมีสภาพแวดล้อมที่ชี้ว่าชักนำร่วมกันผู้ใหญ่ในสังคมเป็นตัวอย่างในทางที่ไม่ถูกต้อง พ่อแม่และผู้ปกครองขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จึงสร้างพื้นฐานที่ไม่มั่นคง นอกจากนี้เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการปลูกฝังให้เข้าใจ และเชื่อมในวัฒนธรรมไทย ประกอบกับวัฒนธรรมต่างถิ่น แลดต่างประเทศที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยเข้ามาแพร่หลายอย่างเสรี ไว้ขอบเขต

ด้วยเหตุที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ในด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไม่ประสบผลลัพธ์เท่าที่ควรตั้งกล่าวไว้ และเพื่อเป็นการสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ จากคำนำข้อที่ ๕ ระบุว่า การพัฒนาคุณภาพคนเพื่อให้สามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้ามีความสงบสุข เกิดความเป็นธรรม และสร้างไวรช์ส์เอกลักษณ์ของชาติ วัฒนธรรม ค่านิยมอันดีและยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิต (นายกรัฐมนตรี ม.ป.พ. : คำนำ) จากการจัดทำหลักสูตรวิชาการลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยจริยศึกษาของกรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู ๒๕๒๘ : ๑๙๒) จึงได้นำเอาคุณสมบัติของคนไทยที่ชาติต้องการในสถานการณ์ปัจจุบัน บรรจุลงไว้ในเนื้อหาการเรียนการสอนด้วย ชั้นมี ๑๐ ประการดังนี้

1. มีระเบียบวินัย
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม
3. ชัยัน ประทัยด และขัดมั่นในสัมมาชีพ
4. สำนักในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศไทย
5. รู้จักคิด ริเริ่ม วิจารณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. กระตือรือร้นในการปักครองระบบประชาธิปไตย รักและเกอตุนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
7. มีพลานามัยสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
8. รู้จักเพ่งตนเองและมีอุดมคติ
9. มีความภาคภูมิและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของธรรมชาติ
10. มีความเลี้ยงสละ เมตตาอวี กตัญญูกตเวที กล้าหาญและสามัคคีกัน

อย่างไรก็ตาม หากเราจะใช้จริยธรรมแบบใหม่หรือจะสร้างคุณธรรมชุดใหม่ขึ้นก่อนจะทำอย่างนี้ได้เราต้องเข้าใจกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยทางจริยธรรมด้วย ไม่ใช่นักขั้นมาว่าเราอยากรื้อคืนธรรมเรามีจริยธรรมนั้น ๆ เราก็สามารถอกมามอบให้ได้อย่างนี้เป็นไปไม่ได้ มันจะกล้ายเป็นของเลื่อนลอย อาจจะต่อไม่ติด เมื่อต่อไม่ติดมันก็ไม่ได้ผล เพราะมันเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เกิดจากการลั่งสมกันขึ้นมา เราจะแก้ไขหรือต่อเติมหรือจะเปลี่ยนแปลงอะไรก็ต้องทำที่กระบวนการนี้ (พระราชบัญญัติ 2531 : 1)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยอย่างหนึ่งที่ต้องการเปรียบเทียบดูว่านักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลักษณะ ซึ่งได้ศึกษาหลักสูตรรายวิชาพื้นฐานเหมือนกัน ผู้เรียนจะมีทัศนคติจริยธรรมแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน เนื่องจากความคงทนของทัศนคติ โดยเฉพาะทัศนคติทางจริยธรรมของนักศึกษาภายหลังการเรียนไปแล้วระยะหนึ่ง อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับความรู้เชิงจริยธรรม และประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม (สุจิตรา บัวคำภา 2529 : 68) และจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมจริยธรรม การจัดหลักสูตรทั้งในรายวิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะด้าน และนำไปเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการสอน วิชาจริยศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัทธิกษณ (วิทยาลัทธครุภาค ได้)

ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาในแต่ละสถาบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาเพศหญิงและเพศชาย
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาโดยแบ่งตามสาขาวิชาที่ศึกษา สาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาการอื่น
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา โดยแบ่งตามระดับการศึกษา ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรี
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ กัน
6. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และเพื่อหาระดับคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาที่มีผลลัมภ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อทราบสภาวะทางจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางจริยธรรม และระดับพัฒนาการทางจริยธรรมแต่ละคุณลักษณะของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัทธิกษณ
2. เพื่อเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดหลักสูตร ทั้งในรายวิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะด้าน

3. เพื่อเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเสริมจิตวิญญาณในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ และสถาบันอื่น ๆ
4. ได้แนวทางการจัดลำดับความสำคัญของจิตวิญญาณแต่ละประการ
5. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ปัญหาทางจิตวิญญาณ

สมุดติดตามของการวิจัย

1. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ มีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณแต่ละประการ ไม่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ มีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณแต่ละระดับ ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ เพศหญิงและเพศชายมีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณทั้ง

5 ประการ ไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ เพศหญิงและเพศชายมีระดับคุณลักษณะทางจิตวิญญาณแต่ละระดับ ไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาการอื่น ๆ มีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณ 5 ประการ ไม่แตกต่างกัน
6. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาการอื่น ๆ มีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณ แต่ละระดับ ไม่แตกต่างกัน
7. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ ในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรี มีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกัน
8. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ ในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรี มีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณแต่ละระดับ ไม่แตกต่างกัน

9. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ กัน มีคุณลักษณะทางจิตวิญญาณทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกัน

10. นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ กัน มีระดับคุณลักษณะทางจิตวิญญาณแต่ละระดับ ไม่แตกต่างกัน

11. นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัษณะทักษิณที่มีผลลัพธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน จะมีคุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ไม่แตกต่างกัน
12. นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัษณะทักษิณที่มีผลลัพธ์ทางการเรียนแตกต่างกันจะมีคุณลักษณะทางจริยธรรม แต่ละระดับ ไม่แตกต่างกัน
13. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัษณะทักษิณมีความสัมพันธ์กัน
14. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาเพศหญิงมีความสัมพันธ์กัน
15. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาเพศชายมีความสัมพันธ์กัน
16. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา มีความสัมพันธ์กัน
17. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาสาขาวิชาการอื่น มีความสัมพันธ์กัน
18. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีความสัมพันธ์กัน
19. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความสัมพันธ์กัน
20. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กัน
21. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบผู้จัดการ มีความสัมพันธ์กัน
22. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์กัน
23. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอนุฯ มีความสัมพันธ์กัน
24. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่มีผลลัพธ์ทางการเรียนระหว่าง 1.00 - 2.00 มีความสัมพันธ์กัน

25. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่มีผลลัมพ์ทางการเรียน
ระหว่าง 2.01 - 2.49 มีความล้มเหลว
26. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่มีผลลัมพ์ทางการเรียน
ระหว่าง 2.50 - 3.00 มีความล้มเหลว
27. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่มีผลลัมพ์ทางการเรียน
ระหว่าง 3.01 - 3.49 มีความล้มเหลว
28. คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 5 ประการของนักศึกษาที่มีผลลัมพ์ทางการเรียน
ระหว่าง 3.50 - 4.00 มีความล้มเหลว

ขอบเขตของการวิจัย

- ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัษณะกิจ 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครุสูงชลา วิทยาลัยครุยชลา วิทยาลัยครุภูเก็ต วิทยาลัยครุนครรัตน์ธรรมราช วิทยาลัยครุสุราษฎร์ธานี
- ตัวแปรที่จะศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - ตัวแปรดัชนี ได้แก่ สังคมของนักศึกษา จำแนกตาม สถาบัน เพศ สาขาวิชา ที่ศึกษา ระดับการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู ผลลัมพ์ทางการเรียน
 - ตัวแปรตาม มี 2 ประเภท คือ
 - คุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ประการ
 - ความรับผิดชอบ
 - ความมีระเบียบ
 - ความซื่อสัตย์สุจริต
 - ความซื่อสัตย์สุจริต
 - ความเสียสละ
 - ระดับของจริยธรรม ซึ่งมี 4 ระดับ คือ
 - ระดับด้อยหรือขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม

2. ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
3. ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ
4. ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัยมีดังนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้จะคำนึงเฉพาะองค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรม 6 ประการคือ สถาบันการศึกษา เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ระดับการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู และผลลัพธ์ทางการเรียน
2. ทัศนคติตามที่ทางจริยธรรมของนักศึกษาคนหนึ่ง ๆ ได้จากการที่นักศึกษาสมมุติตามเองอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จริยธรรม หมายถึง หลักหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติเชิงบุคคลยืดหยุ่นและยอมรับว่าเหมาะสมสมกับตนเอง หากบุคคลเลือกยึดถือในสถานการณ์ที่ 1 ก็แสดงว่าต้องห้ามคุณลักษณะบัดigonทางจริยธรรม หากบุคคลเลือกยึดถือในสถานการณ์ที่ 2 ก็แสดงว่ามีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง หากบุคคลเลือกยึดถือในสถานการณ์ที่ 3 ก็แสดงว่ามีจริยธรรมเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ในหมู่คณะ เล็ก ๆ หากบุคคลเลือกยึดถือในสถานการณ์ที่ 4 ก็แสดงว่ามีจริยธรรมเพื่อประโยชน์ของสังคม ส่วนรวม (กรมวิชาการ 2523 : 64)

จริยธรรมในที่นี้หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ทางจริยธรรมที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มอธิการ หัวหน้าคณาจารย์วิชา และหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ ทั้งสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาการอื่นในกลุ่มสาขาวิชาลักษณะรวม 5 ประการ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความมีระเบียบวินัย
3. ความชื่อสัตย์สุจริต
4. ความขยันหมั่นเพียร
5. ความเสียสละ

2. คุณลักษณะทางจริยธรรม ๕ ประการ ในข้อที่ ๑ หมายถึงทัศนคติทางจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้กับนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาลัษณะทักษิณ ซึ่งได้จากการออกแบบสอนตามกลุ่มธุรกิจการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ (แบบสอนตามปรากฎในภาคผนวกหน้า 117-118) ดังนี้

- 2.1 ความรับผิดชอบ
- 2.2 ความมีระเบียบวินัย
- 2.3 ความชื่อสัตย์สุจริต
- 2.4 ความขยันหมั่นเพียร
- 2.5 ความเสียสละ

3. ทัศนคติทางจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ว่าชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ซึ่งส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม แต่บุคคลบางคนอาจมีทัศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ (ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน 2522 :

๔) หากบุคคลมีทัศนคติเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงก็จะทำให้สังคมส่วนใหญ่เกิดสันติสุข

4. ระดับคุณลักษณะทางจริยธรรม หมายถึง เกณฑ์ระดับทัศนคติทางจริยธรรม ๔ ระดับ (กรมวิชาการ 2523 : 64) ดังนี้

- 4.1 ระดับตื้อยหรือขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม
- 4.2 ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
- 4.3 ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ
- 4.4 ระดับมีจริยธรรมเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

5. กลุ่มสาขาวิชาลัษณะทักษิณ หมายถึง สถาบันการศึกษาที่ครอบคลุมอยู่ในเขตภาคใต้ ซึ่งเปิดรับผู้เรียนดังต่อไปนี้ปริญญาหรือเทียบเท่า จนถึงระดับปริญญาตรี ทั้งสาขาวิชาการศึกษา

และสาขาวิชาการอื่น รวม 5 แห่งคือ วิทยาลัยครุสชลา วิทยาลัยครุยชลา วิทยาลัยครุภูเก็ต วิทยาลัยครุนศาสตร์ธรรมราช และวิทยาลัยครุสราษฎร์ธานี

6. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นสูงสุดของกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2530

7. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาของนักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรี ทั้งสาขา วิชาการศึกษาและสาขาวิชาการอื่น

8. สาขาวิชาที่ศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่นักศึกษาในกลุ่มสหวิทยาลัยทักษิณที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 สาขาคือ สาขาวิชาการศึกษา ได้แก่ วิชาเอกการประสมศึกษา การอนุบาลศึกษา การวัดผลการศึกษา ลังคอมศึกษา และ สาขาวิชาการอื่น ได้แก่ เทคโนโลยีการยาง ผู้ศึกษาศาสตร์ การจัดการทั่วไป การพัฒนาชุมชน และ

9. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ลักษณะการได้รับการอบรมล้วงสอนจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน โดยแยกกิจกรรมของการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 แบบ คือ

9.1 แบบประชาธิปไตย

9.2 แบบผัดจากการ

9.3 แบบปล่อยปละละเลย

9.4 แบบอื่น ๆ

10. ค่าธรรมเนียมที่ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่คิดเป็นค่าแนนเฉลี่ยสหสม โดยแยกเป็นการเรียน 5 ระดับ คือ

10.1 ค่าแนนเฉลี่ยสหสมตั้งแต่ 1.00 - 2.00

10.2 ค่าแนนเฉลี่ยสหสมตั้งแต่ 2.01 - 2.49

10.3 ค่าแนนเฉลี่ยสหสมตั้งแต่ 2.50 - 3.00

10.4 ค่าแนนเฉลี่ยสหสมตั้งแต่ 3.01 - 3.49

10.5 ค่าแนนเฉลี่ยสหสมตั้งแต่ 3.50 - 4.00